

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ ՊՐ. ԱԼԵԽՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՈՒՂԵՐՁԸ
44-ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ*

Հարգելի ժողովականներ.

Հավական Բարեգործական Ընդհանուր Միության 44-րդ ընդհանուր ժողովը կգումարենք այսօր, անոր 1956 տարեշրջանի գործունեության համարատվությունը լսելու և խորհրդակցելու համար օրակարգի այն բոլոր հարցերուն մասին, որոնք սերտորեն կապված են մեր կազմակերպության կյանքին ու ապագային հետ:

Ուրախությամբ կողջունեմ ձեզ բոլորիդ, որ Միության անփոփոխ հավատալիքներն եր, անոր համար կտրնիր ու կդժհարերեք, և ջերմեռանդ ուխտավորներու նման եկած եք ձեր պարտականությունը կատարելու, վասնորի լավ դիտեր, թե այս մեծ Ընկերությունը ինչ վճռական դեր մը կկատարե մեր ժողովուրդին ճակատադրին բարելավման համար:

Իր գոյության երկրորդ հիսնամյակին առաջին տարիին մեջ է այսօր Հ. Բ. Ը. Միությունը: Անոր ոսկի հոբելյանը, որ ամենուրեք տոնախմբվեցավ սիրալից ցնծության, սիրտինի ու հպարտության զգացումներով, անդամ մը ես անասարկելի ապացույցը տվալ, թե մեր ժողովուրդը իր հույսերուն ու տենչերուն իրագործումը Հ. Բ. Ը. Միությանն է որ կակրնկալե: Անցնող հիսուն տարիներուն, երբ շատ անգամ անցանք արյունի և ավերումի մղձավանջներու մեջեն, դադուխհայությունը իր տառապանքին դարմանը, իր կարոտությանց գոհացումը, իր վերականգնումի հենարանը մասնավորապես դտավ Հ. Բ. Ը. Միության մոտ: Վստա՛հներ, թե հառաջիկա հիսուն տարիներուն, մեր կազմակերպությունը՝ ազդային կյանքի նորանոր պահանջներուն համաձայն, շատ ավելի ուժեղ թափով մը պիտի կատարե իր բարերար առաքելությունը:

Մեր այս համոզումը, այս անդրդվելի հավատքը զուտ բարոյական կովան մը ունի իրեն: Անշուշտ, Հ. Բ. Ը. Միության հարստու-

թյունը տարվե-տարի կաճի, բայց ապագայի համար մեր լավատեսությունը նյութին կապված չէ միայն: Մենք կգոտեսպնդվինք մանավանդ ա՛յն երևույթով, որ այսօր Բարեգործականի ոգի մը, մտայնություն մը, քիչ մը ավելի մեծ բառ մը գործածելով՝ ըսեմ աշխարհայացք գոյություն ունի:

Հայ ժողովուրդին ողջամիտ զանգվածը իր կյանքին անդորրությունն ու բարեկամումը, ազդային զգացումի ու մշակույթի վրա խաբրտված իր հառաջդիմությունը կապած է խաղաղ աշխատանքի, միաբանության, հախերաշխ դործակցության և իր բարձրագույն սրբությանց պահպանումին: Ինտու Այս սկզբունքներն են, որ առաջնորդած են Բարեգործականը իր ամբողջ գոյության ընթացքին և ան ճշմարիտ, հարազատ թարգմանը եղած է մեր ժողովուրդին խոհական ոգիին ու առողջ դիտակցության:

Ան միշտ հավատացած է, թե գաղթաշխարհի մեր ցրվածության մեջ, Հայ Սկեզեցին, դարավոր ամբողջ մեր գոյության, մեր ազդային միության հավերժական ամենահզուր կապն է. թե մեր Հայրենիքը՝ վերականգնած, մեծագույն ներշնչարանն է մեր հայկականությունը պահելու: Պարագանքերու բերումով անոր ունեցած վարչտնտեսական ուժերն ալ տարրեր ըլլան մեր ըմբռնումները, կողերովինք այն փառալուսնի իրականությունը, թե մեր ժողովուրդին ստվար մեծամասնությունը այսօր տներն է իր հայրերու երկրին, որուն համար դարերով լացեր, աղոթեր ու զոհվեր ենք, ու հալածանքի, կոտորածի տեսական սարսափներեն զերծ՝ լծված է նյութական թե իմացական ստեղծագործ աշխատանքի: Անոնք, որ կհետաքրքրվին մեր Հայրենիքին մեջ կատարված մտավորական վիթխարի վաստակով, դյուրավ կտեսնեն, թե զուտ հալեցի ի՛նչ խրոխտ շունչ մը կա անոր մեջ. մեր գպրությանց զանձարանին կրոնական բովանդակությամբ արժեքավոր դործերն անգամ

* Բերվում է ճառի առաջին մասը միայն:—Խմբ.:

երբեք առարկա չէին եղած այն գուրգուրոտ ու ակնածալիտ պրպտումներուն ու ուսումնասիրությանց, որքան կըլլան այսօր Հայաստանի մեջ:

Ասոնք են մեր բարձրագույն սրբությունները, որոնց ակնարկեցի, Հայաստանյայց Եկեղեցին՝ իր անսասան Աթոռով էջմիածնի մեջ, և Հայրենի հողը՝ իր վրա ապրող ժողովուրդով, Հայությունը օտարացումի, այլասերումի ամենեն դժեմ վտանգները պիտի կրնա դիմագրավել, երբ իր հոգիին մեջ որպես տապանակ ուխտի պահպանն այս սրբությունները:

Գաղթաշխարհի մեջ ունինք նաև մեր լեզվին, մեր մտավոր ժառանգությանց, մեր ազգային ինքնությունը բնորոշող ամեն կարգի ավանդությանց պահպանման ծանր հոգեբու, դաստիարակության հսկա գործ մը, որուն պիտի անդրադառնամ քիչ վերջ:

Ժողովուրդը, իր բնածին ողջմտությամբ, իր գոյության բոլոր այս խարխիսները, բարոյական և իմացական այս բոլոր արժեքները լավ կճանչնա ու կ'ողողա անոնց վրա: Եվ որովհետև Բարեգործականը կաղմակերպված դրական ու տևական աշխատանք մը կկատարեն այդ արժեքները անկորուստ պահելու և ղանոնք աճեցնելու, տարածելու համար, զաղթաշխարհի մեծ զանգվածները կանգնած են Բարեգործականի կողքին: Ահա վասիկ այդ երևույթն է, որ կկոչենք Բարեգործականի մտայնություն, գաղափարական կամ դավանանք: Մեր անդամներուն թիվը, որ ամեն տարի ավելի կաճի ու ներկայիս կհասնի 17 000-ի, ճղճիմ փոքրամասնություն մըն է անշուշտ գաղութահայության մեկ միլիոնի մոտ եզող թիվին բաղադրամամբ: Մեղի համար կարևորը այս չէ սակայն, այլ այն ուրախալի իրականությունը, թե հայկական բոլոր զաղութներուն մեջ, ժողովրդային մեծ բազմությունները մեզի պես կխորհին, մեր գիրքը շինին ազգային կենսական հարցերու մեջ, ու կգործակցին իրարու:

Կարգ մը թերթերն դուրս, ամբողջ հայ մամուլը, ինչ ուղղություն և մտածումի ինչ երանգ ալ ներկայացնեն ան, Հ. Բ. Ը. Միության դերը միշտ գնահատած, անոր գործերուն նշանակությունը միշտ ճանշցած և անոր թև-թիկունք ըլլալու հրավիրած է ժողովուրդը: Մամուլը, որ հանրային կարծիքին թարգմանն է ու առաջնորդը, իր կոշտին այս հավատարմությամբ արժանի է մեր բոլորին երախտագիտության: Հայ մամուլին այդ միա-

համուտ արտահայտությունը ակներև ապացույց մը ևս է, թե հայ ժողովուրդը Հ. Բ. Ը. Միությունը իրեն պատիվ բերող ազգային մեծ հաստատություն մը կնկատեն:

Այս ըմբռնումը ո՛չ թե ներկա ժամանակներուն հատուկ է, այլև զորավոր կերպով զգալի եղած է անցյալին մեջ ալ: Այսօր մոտ ութ միլիոնի հասնող մեր դրամագլուխները մեծ մասով կպարտինք հանգուցյալ անմահանուն բարերարներու, որոնք խաղաղ սրտով գացած են իրենց հավիտենականության, վստահ ըլլալով, որ Հ. Բ. Ը. Միության իրենց ավանդ թողած բարիքը Ազգին պիտի երթա, Այդ պատվական բարերարները տևականորեն կգործակցին ուրեմն մեզի, և այսպես միասնություն կապը զորավոր կպահպի ներկային ու անցյալին միջև ևս:

Անցյալին մեջ Բարեգործականը օրը-օրին ապրած է մեր ժողովուրդին հետ և իր բոլոր միջոցները տրամադրած է անոր բազմատեսակ ցավերուն ու կարոտություններուն դարմանումին: Այս պարագան երկարորեն բացատրած եմ նախորդ տարիներու ուղերձներու մեջ:

Այսօր, անոր հսկա վաստակը մեզի կներկայանա շատ ավելի բյուրեղացած ձևով մը: Կրթական գործն է, որ հիմա առանցքը կկազմեն մեր մտահոգություններուն ու զոհողություններուն: Անշուշտ միությունը դպրոցական ձեռնարկներ ունեն կանոնադրալ: Բայց վերջին պատերազմին հետո էր, որ անոնք ընդարձակվեցան անօրինակ համեմատությամբ: Ներկայիս չկա հայ գաղութ մը, որուն զավակներուն դաստիարակության առավել կամ նվազ շահով չսատարեն Բարեգործականը, ինչպես է, օրինակ, Լիբանանի, Սուրիո, Կիպրոսի, Հունաստանի, Իրանի, Ամմանի, Ֆրանսայի և ուրիշ երկիրներու մեջ:

Մեր ընդարձակ տեղեկագրին մեջ, ուր Միության կատարած ազգապահպանման բոլոր ջանքերուն մանրամասն նկարագրությունը պիտի տեսնենք, առաջին տեղը կգրավեն կրթական գործը: Մասնավորաբար Մերձավոր Արևելքի գաղութներուն մեջ, ուր տարաշխարհի հայության մեծագույն զանգվածը կապրի, առանց շահագնացության կրնանք ըսել, թե Բարեգործականն է, որ ստանձնած է նոր սերունդին դաստիարակության ծանր բայց կենսական պարտականությունը:

(Կահիրե, «ԱՌԵՎ» օրաթերթ, 26 փետրվարի 1958 թ., № 11920)

